

Prenumerata.

W LWOWIE:
rocznie 14 zł. 40 ct.
kwartalnie 3 zł. 60 ct.
miesięcznie 1 zł. 20 ct.
półmiesięcznie 60 ct.
za adnoszenie do domu
miesięcznie 20 ct.

NA PROWINCJI:
rocznie 19 zł. 20 ct. pół-
rocznie 9 zł. 60 ct. kwar-
talnie 4 zł. 80 ct. mie-
sięcznie 1 zł. 80 ct. za
pół miesiąca 80 ct.

ZA GRANICĄ:
Dopłaca się miesięcznie
1 zł. do cen miejsco-
wych.

Prenumeratę przyj-
muje się tylko od 1.
i 15. każdego miesiąca.
Numer kosztuje 6 ct.

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie także w Niedziele i Święta o godzinie 8. rano.

Biuro Redakcji przy ulicy Kopernika 1. 9. (urząd telegraficzny)

Administracja i Ekspedycja przy ulicy Akademickiej 1. 3.

Dzisiaj: Nawiedzenie N. P. Marji.

Czwartek: Heljodora.
Piątek: Józefa Kalas.

Sobota: Filomeny.

Niedziela: Ozjasza.

Poniedziałek: Pulcherji.

Wtorek: Elżbiety.

Kalendarz myśliwski: Wolno polować na kozły,
na ptactwo błotne i wodne.

Wschód słońca o 4 g. 11 min.
Zachód słońca o 7 g. 56 min.
Barometr: 76S m. — Pogoda bardzo
niepewna.

Ogłoszenia.

Od objętości wiersza
petytowego pięciolamo-
wego 6 ct.

Reklamy w rubryce
„Nadesłane“ 20 ct. od
wiersza.

Jedno ogłoszenie
drukie do 6 wierszy
20 ct.

Dołączenia do Kur-
jera (Prospekt, cyrk-
larze etc.) przyjują się
za cenę 1 zł. od 100 egz.
dla zamieszkałych a
50 ct. od 100 egz. dla
miejscowych prenume-
ratorów.

Rekopisów Redak-
cja nie zwraca.

Listy reklamacyjne
nieopłacone nie-
podlegają opłacie.

Szkody i akcja w „wielkim stylu“.

Każdy dzień przekonuje, iż mieliśmy słuszność oceniając szkody, jakie ludność galicyjska poniosła w skutek powodzi, na przeszło 10 milionów.

Opieraliśmy nasze taksowanie na autentycznych danych, podanych nam w korespondencji z Jarosławia, gdzie straty poszczególnych obszarów dworskich wymienione były na 10—12—16.000 złr., a takich obszarów jest 400—500 na całym terytorjum, które padło ofiarą zalewu. Prosimy pomnożyć a wypadnie 6—7 milionów. Przy najmniej drugie tyle, a znając stosunek statystyczny, wiemy, że to za mało — wypadnie na obszary włościańskie. *Beschwichtigungs-Hofraty* robią nam zarzut, czynienia obliczeń fantazyjnych przy zielonym stoliku. Owoż niechaj przeczytają poniżej, co albo sami podają na podstawie relacji odebranych w Wydziale krajowym, albo co pomieszcza główny ich organ *Czas*.

Sprawozdania te prześcigają w dwój i trójnasób nasze obliczenia — z pewnością zaś pochodzą od osób wiarygodnych, i od naocznych świadków.

W jednej tylko gminie — Niżniów półtora tysiąca morgów ogołoconych ze wszystkiego — to przecież cyfra, która w okolicy pokucko-podolskiej idzie w krocie!

A winien tej kolosalnej szkodzi — „błąd techniczny“. Przedsiębiorstwo kolei transwersalnej zamiast kilku przepustów w nasypie kolejowym, zrobiło tylko jeden przepust, choć włościanie zwracali uwagę, że to za mało, i przewidując szkodę prosili o więcej przepustów. W korespondencji lwowskiej *Czasu*, której autorem jest jak wiadomo jeden ze sekretarzy Wydziału krajowego czytamy, że przedsiębiorstwo było nawet

proszone i urgowane o to, i ten sam szanowny korespondent nie ma słówka oburzenia, iż prośby i urgensa zostały bez skutku! My zaś zniewoleni jesteśmy, wyrazić zdziwienie, iż potrzebowano prosić o to i urgować to, co według racjonalnego planu budowy powinno było być zrobionem. Przecież trasę kolejową rewiduje przed rozpoczęciem budowy komisja mieszana, nazywająca się „*politisch-technische Begehungs-Commission*“, na to, aby plan budowy odpowiadał wszystkim wymogom okolicy, a budowa żeby nie krzywdziła nikogo. Jeżeli rewizja polityczno-techniczna zaniedbała swego obowiązku, natenczas rzucez to niepospolite światło na procedurę, jakiej się trzymano w takim ważnym urzędowaniu. Dzisiaj Niżniów ma wszelkie prawo, poszukiwać szkody na skarbie i jest wszelkie prawdopodobieństwo, że wygra proces.

Akcja ratunkowa toczy się w dotychczasowych rozmiarach. Komitet lwowski zebrał do dnia wczorajszego 23.084 zł. 49 ct., komitet krakowski 24.253 zł., 949 rs. i 20 marek, razem tedy wpłynęło niespełna 50.000. Komitet krakowski wydał już 19.450 zł., i wszystko, co tą drogą wpłynie, musi być obrócone na chwilowe ratowanie ludu od głodu. Przyszłości sumy takie nie zapewnią. Wynika to ze wszystkich poniżej umieszczonych relacji, przytoczonych z *Czasu* i *N. Reformy*. Wynika to również z przebiegu onegdajszego zgromadzenia komitetu krakowskiego, w którym uczestniczyli marszałkowie powiatów: Kraków, Chrzanów, Wieliczka, Bochnia, Brzesko, Dąbrowa, Tarnów, Mielec i Wadowice. W oczekiwaniu przybycia marszałka Zybkiewicza zastanawiano się tam nad sytuacją 14 powiatów, i panowie przyszli do przekonania, że potrzeba im na razie na zasia (prosa, tataraki i rzepy) przynajmniej 45.000, a osobno na tymczasową naprawę wałów rzecznych 16.000 i pewnej kwoty na chininę, aby zapobiedz wybuchowi febry. Dla braku zaś funduszy postanowili na zasiewy doraźne dać tylko 1/3 potrzebnej kwoty.

ty, a na chininę tylko połowę. Zachodzi tedy pytanie: kto i jakim prawem będzie skazany na pierwszeństwo do febry i głodu?

Obrazy nędzy.

Lwowski korespondent (§§) do *Czasu* pisze:

„Sytuacja w kraju zawsze jednakowo smutna. Niezależnie od pomocy pieniężnej rozdzielanej pomiędzy ludność wiejską, głodem zagrożoną, przez oba komitety pomocy, prezydium namiestnictwa wysyła codziennie niemal mniej lub więcej znaczne zasilki. W ciągu dnia wczorajszego i dzisiejszego odeszło z tamąd do Jasła 300 zł., do Wadowic 500 zł., do Bochni 1000 zł. (przedtem 600 zł.) do Tarnowa 1000 zł. i do Stanisławowa 300 zł. (przedtem 300 zł.). Wszystko to idzie na pierwsze potrzeby, na ratowanie życia. Szczegółowych relacji z powiatów nie ma jeszcze. Z tych relacji szczegółowych, które powoli wpływać zaczynają, wynika, że szkoda jest wielką nawet tam, gdzie tego nie przypuszczano. Wydział powiatowy w Tłumaczu np. wymienił kilkanaście gmin, w których woda zalała i spustoszyła po kilkadziesiąt i kilkaset morgów pola. W jednej gminie tego powiatu, w Niżniowie nad Dniestrem półtora tysiąca morgów gruntu ogołociła woda ze wszystkiego. Zaszedł tam ten smutny fakt, że błąd techniczny popełniony przy budowie kolei transwersalnej fatalnie się zemścił, ale nie na winowajcy, t. j. przedsiębiorstwie budowy, które niewielką szkodę poniosło, lecz na włościanach, którzy nieszczęście przewidywali i organa kompetentne ostrzegali. Wał kolejowy w Niżniowie posiada tylko jeden przepust, który oczywiście nie mógł wystarczyć. Przedsiębiorstwo budowy było proszone i urgowane, aby nie poprzestało na jednym przepuscie. Wszystko to pominięto milczeniem, a teraz nieszczęście, ruina

NOWE ROLE.

Nowoletka z duńskiego.

(Ciąg dalszy).

Przed czterema laty porywała ona publiczność w roli naiwnej w tej samej sztuce. Pobawnym zdało się jej obecnie, że wystąpi w roli starszej kobiety w tej samej sztuce, i będzie wspierać młodą debiutantkę swoją rutyną, tak samo jak przychodzi w pomoc w sztuce młodzieńczej dziewczynie z całym zapasem doświadczenia kobiety.

Próby szły bardzo dobrze. W sztuce takiej, której połowa zależy na rutynie, po kilku latach nagromadzić się musi pewien zasób spostrzeżeń i środków zewnętrznych, których się używa z łatwością przy sposobności. Ze zmianą fachu nie czuła więc nasza bohaterka żadnych trudności i nie zastanawiała się nad niemi — gdy nagle przyszły jej do głowy skrupuły.

Dowcip, ironja, elegancja, doświadczenie: wszystko, czego żąda nowa forma sztuki przedstawiania człowieka, wszystko to posiadała. W zaufaniu w różnorodność środków zapominała o istocie rzeczy. Nagle uczuła, że zaufanie to było fałszywe, a krok, który uczyniła nie był obrachowany.

Siebie samą rzucić na szalę! O to chodziło głównie, ale rzucić się w innym rodzaju, z innymi doświadczeniami. Gdzież tu szukać sposobów? Gdzie znaleźć się twórczą! Zdawało jej się, że przepaść stanęła przed nią. Zadrzała.

I obawa ta nie ustawała, przebiegała zimnym dreszczem przez jej żyły. Były to symptomata zapomnianej febry kinkietowej, lecz były one głębsze, bardziej niezrozumiałe. Kiedy poczuła tę próżnię, sumienie wytoczyło jej mnóstwo skarg.

Przypomnił jej się ten dziwaczny, stary komik, który przerabiał z nią rolę — tę samą w której debiutowała teraz młoda jej następczyni — kiedy w kwiecie młodości przyjęta została do chóru baletowego.

— Nie wierz, moja poczciwa dziewczeczko, mówił on — jeżeli ci mówią, że twoja twarzyczka i figura dają ci kwalifikacje na scenę. Jesteś ładną i miłą, ale nie na tem rzecz zależy. Nie przywiązuj wielkiego znaczenia także do tego, jeżeli ci mówią starzy, że masz talent. Wszystko to może być złudą. Pewność musisz mieć w samej sobie. Oto ten duch święty i ożywczy. Często może się zdarzyć tak jak owemu proboszczowi, co to na pobożnym zebraniu chciał pokazać sztukę z gołębiem, który w chwili stosownej miał spaść jako duch święty na zebranych. Kiedy przyszła ta chwila — kot zjadł gołębia. Kie-

dy drząc stoisz na scenie musi się zjawić św. Duch, ale nie zawsze przychodzi on na zawołanie.

Otóż ta rzecz niepojęta, niezrozumiała — natchnienie i pewność siebie była dotychczas w jej mocy. Przychodziła mimo jej woli, a ona wzwyczała się ufać w siebie. Ale teraz...

Niby w kalejdoskopie zobaczyła nagle przebiegające szybko obrazy z życia swego.

— Jeżeli masz uczucie w głębi serca, o które odbić się mogą te słowa, które ci wkłada w usta poeta, to uczyn to.

Tak, miała jedno wspomnienie w głębi serca, brzydkie i upokarzające. On — wysoki, jasnowłosy kapral, zaręczył się z nią, gdy miała ledwie lat 16. Była dumna, gdy mogła przechadzać się z nim razem. Matka niedowierzała mu i ostrzegła córkę prosząc ze łzami, aby się miała na ostrożności. Wkrótce pokazało się, że ostrzeżenie matki było słuszne. „Naręczony“ zaprowadził ją pewnego razu do restauracji przedmiejskiej i kazał dla obojga przygotować pokój. Zamówił kurczęta pieczone i wino czerwone, a kiedy flaszką była próżna zamknął nagle drzwi i okazał w sposób wyraźny swe zamiary. Groziła, że będzie krzyzczyć, jeżeli drzwi nie otworzy natychmiast, on zakłopotał się i uczynił zadość jej żądaniu. Jak wiatr spadła na dół nie zważając na jego wołania. Zadyszana przybiegła do matki

wielu a wielu rodzin włościańskich, oskarża przedsiębiorstwo o ciężkie zaniedbanie.

Szczególną uwagę zwracać muszą i zapewne zwracają władze na to, żeby wskutek niedostatku i braku pomieszczenia nie okazały się choroby zaraźliwe między ludnością włościańską. Głód w połączeniu z wilgotnymi jamami, w których w braku innego pomieszczenia całe rodziny tulić się muszą, dopóki woda zupełnie nie ustąpi, może spowodować w tej porze najsmutniejsze następstwa. Jeden Wydział powiatowy wyraźnie zwrócił już na to uwagę, a spodziewać się należy, że także inne Wydziały powiatowe, starostwa i miejscowe komitety pomocy nie spuszczą z oka sanitarnej strony w swojej akcji ratunkowej.

Jedna robota publiczna, regulacja Stryja w górnym biegu, mogłaby być przez rząd tak przyspieszona, aby już wkrótce dostarczyła zarobku ludności z bliższej i dalszej okolicy. Przed tygodniem odbyła się w tej sprawie pertraktacja na miejscu i odniosła rezultat o tyle pomyślny, że niektóre strony interesowane (obszary dworskie spławiające drzewo na Stryju) stanowiąc zobowiązały się do udziału w kosztach. Wezwani do pertraktacji włościanie dali odpowiedź wymijającą, zasłaniając się brakiem środków. Delegat Wydziału krajowego uczestniczył w pertraktacji na mocy specjalnej uchwały Wydziału krajowego, która nie odmawia rządowi pomocy krajowej, ale oczywiście z temi zastrzeżeniami, jakie w swoim czasie sam Sejm uchwalił, ofiarując 33 proc. kosztów regulacji rzek niespławnych.

Z Dąbrowy 27 czerwca donoszą *Czasowi*: Wisła wróciła już w swoje łóżysko, a pomimo, że w skutek tego wał przekopano, by wody z pól do Wisły sprowadzić, znaczne jeszcze obszary ziemi dotąd zalane i woda bardzo powolnie ustępuje. Domy wszystkie budowane na wywyższeniu mają wodę poniżej okien i po większej części na tratwach lub w czółnach ludność komunikację utrzymuje. Głównie zajmują się wszyscy łowieniem pływającego siana i ryb, których teraz pod dostatkiem; mnóstwo tratw w tym celu uwija się pomiędzy sterzącymi nad wodą domami i gęsto zasadzonymi wierzbami, co obserwowane z wału wiślanego, oryginalny widok przedstawia.

Właściciel Bolesławia przesłał starostwu ogromnego karpia, złowionego w miejscu, gdzie miała być pszenica, jako okaz jedynego plonu, którego się spodziewać można po tegorocznych żniwach. Bardzo to wyrazista ilustracja do obecnego położenia większej części nadwiślańskich gospodarzy.

Położenie włościan jest oczywiście bardzo smutnym, przy żywym zaopiekowaniu się niemi komitetów, może przetrwać pierwsze chwile klęski, ale bydlę z głodu wyginać musi lub je za bezcen sprzedadzą.

Komitety miejscowe przy pomocy starosty

i rzuciła się z płaczem na jej szyję, a matka rzekła pobłażliwie:

— Tacy to są ci mężczyźni, moje dziecko... Jego już więcej nie zobaczysz.

I istotnie więcej się nie pokazał, a kiedy w miesiąc później spotkała go na ulicy zecerwienił się, ale udawał, że jej nie zna wcale. Lecz umysł jej był zbyt młody i giętki, aby ztąd nabrac doświadczenia, a cały stosunek z powodu przestróg ciągłych matki takie w niej zbudził uczucie niepewności, że rozwiązanie stosunku wcale jej niezdziwiło.

Według wskazówki starego instruktora swego porównywała ucząc się roli słowa, w których budząca się namiętność tak znakomicie była wyrażona ze szczupłem swoim doświadczeniem. Przez wspomnienie swej tęsknoty, nadziei i gorzkiego, choć krótkiego rozczarowania stosunek jej do tego, co przedstawiała miała stał się bardziej prawdziwy. Stara, dymisjonowana obecnie aktorka, grająca rolę, w której dziś ona wystąpić miała, była w jej wyobrażeniu matką, przed którą scena dawna z jej życia powtarzała się z każdym przedstawieniem oddana żywiej i prawdziwiej, z tem uczuciem, które jej mówiło, że chętnie byłaby zrzekła się wszystkiego i kochała do śmierci swego „kaprala“, gdyby on był na to choć potroszę zasługiwał.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

zajmuje się gorliwie, obmyślając sposoby ratunku kaźden z członków ma sobie oddaną pewną część zniszczonego powiatu i wszyscy spełniają swoje obowiązki jak najlepiej.

Przytaczam przykład akcji jednego z członków komitetu. Ma on pod swoją opieką jedenaście gmin; wezwał więc wszystkich naczelników gmin, aby mu przedłożyli spisy najuboższych, a najbardziej dotkniętych powodzią. Wezwani wypisali oczywiście całą ludność, twierdząc ze spokojnym sumieniem, że wszystko teraz „dziadowizna“. Trzeba więc było wszelkich sposobów użyć, ażeby spis całej ludności owych gmin, zamienić na wykaz najbardziej potrzebujących do różnej pomocy. W końcu przy pomocy X. proboszcza, radców gminnych i najuczciwszych gospodarzy, dała się owa liczba głodnych zredukować do 774. Widziałem większą część tych biedaków, bladzi, wyżółkli, chwiali się na nogach, a gdy im wyszukano zarobek w polu, nie wszyscy byli w stanie pracować. Z głodu brakło im już sił do pracy.

Żadne składki nie zdołałyby wyżywić prawie przez rok cały tylu tysięcy. Komitet więc zamierza starać się o znaczniejsze fundusze, aby, forsując roboty publiczne, dać możność zarabkowania całej ludności klęską dotkniętej. Zdanie to tak bardzo słuszne, zapewne wszyscy rozsądni obywatele podzielają a przedewszystkiem rząd, który subwencjonując kraj, ochroni ludność przed nędzą i przyspieszy zarazem wykonczenie robót, które, chociaż dotąd na długie lata rozłożone, w każdym razie jednak ostatecznie wykonanymi być muszą. Spieszne przeprowadzenie regulacji rzek, oto sposób do ratowania ludności od nędzy na dziś i na przyszłość.

Z Tarnowa piszą 27 czerwca. Wszystkie rzeki, rzeczki, a nawet nieznanne dotąd, bezimienne rowy wylały, niszcząc plony, i zabierając grunta urodzajne, a zamieniając je w nieurodzajne szutrowiska lub zabagnione pola.

Przyszłość nasza jest równie zastraszająca, jak w najgorzej nawiedzonych powiatach, a widmo głodu stoi nieuchronnie przed nami.

Włościanie mieli już przed powodzią do walczenia z niedostatkiem w tym roku, przednowek kwitł w całej pełni. Dziś nadzieje na przyszłość zniszczone. Jest konieczną rzeczą znaleźć fundusze, aby zaraz umożliwić włościanom nabycie tataraki lub może prosa, które mogłyby dać w wielu miejscach, teraz obsiane, pożywienie tak dla ludzi jak dla dobytku.

To jednakże przechodzi możność pojedynczych ofiarodawców, a nawet fundusze zebrane przez komitet i rząd na razie nie wystarczyłyby na taki wydatek.

Trzebaby tu interwencji kredytu, i to natychmiast ze strony Rad powiatowych, a nasienie musiałoby być udzielonem włościanom tytułem zwrotnym. To ich wyratowałoby w wielu miejscach przynajmniej od głodu w zimie, i od popadnięcia w ręce lichwiarzy, a zatem od przyszłej niechybnej ruiny.

Z Wrzaw w pow. Tarnobrzeskim do *Czasu* piszą: Wszystkie pola, łąki i na nich znajdujące się plony, wodą zalane, zamulone i bez żadnych wyjątków całkowicie zniszczone zostały, a w całej miejscowości nie zostało ani jednej piędzi ziemi, któraby wodą zalana i zamulona nie była. Straty, które gminę i obszar dworski dotknęły, przeszło na 100.000 zł. liczyć trzeba. Przeszło półtoratysięczna ludność tej miejscowości pozbawioną została środków do życia!

Wszelki dobytek włościan, to jest bydło i konie pozostały bez paszy i pożywienia, a jeżeli stan ten jeszcze dni kilka potrwa, co jest do przewidzenia, gdyż stan wody jest ciągle jeszcze bardzo wysoki i woda zbyt wolno opada — to część ludzi i dobytku śmiercią głodową będą zagrożone.

Gdy nawet wody opadną, stan ten nie o wiele się polepszy, gdyż zamulone pola żadnej paszy bydlę i koniom dostarczyć nie mogą.

Ze strony starostwa w Tarnobrzegu oprócz zandarmerji, pomimo łatwości komunikacji Wisłą ani z urzędu politycznego, ani technicznego nikt dotąd się nie pokazał. Obojętność ta przykre robi wrażenie na biedną ludność tutejszą, przeciążoną podatkami, liczącą jednak na opiekę władz rządowych.

Z nad Uszwioy, 27. czerwca piszą: Klęska, jaka dotknęła powiat brzeski, jest tak wielkich rozmiarów, że doniosłości tego strasznego nie-

szczęścia nikt ocenić teraz nie może. Blisko 46 gmin w największej rozpaczy i nędzy; ani chleba, ani paszy; ludzie o pomoc wołają a bydlę zgłodniałe i chore pada z mokrej i zmulonej paszy a znikąd pomocy. Inne powiaty, które może więcej krzykiem zwróciły na siebie uwagę, uzyskały już pomoc po kilka tysięcy, a powiat brzeski, w którym może więcej i skuteczniej lecz cicho działają ludzie poświęcenia, znikąd pomocy nie ma, bowiem ani Rząd, ani Wydział krajowy, ani żaden komitet z żadną pomocą dotąd nie przyszedł. Pan starosta, za kilkanaście reńskich, które otrzymał, rozdał trochę chleba, lecz pomoc ta, jak kropla wody w morzu. Prezes Rady powiatowej Br. Gostkowski, sam powodzią strasznie dotknięty, od tygodnia objeżdża wszystkie gminy klęską nawiedzone, udając się z miejsca na miejsce i zasila biednych i zgłodniałych; rozdał już dotąd z funduszu powiatowego przeszło 600 zł. a jeszcze wiele gmin zasilić musi. Gdyby nie poświęcenie tego prezesa Rady pow. bez granic, biedny byłby nasz lud w tem strasznym położeniu bez żadnej pomocy znikąd i więcej.

Wymowne cyfry.

Mamy we Lwowie biuro statystyczne znakomicie prowadzone, ale cóż z tego, kiedy nie umiemy korzystać z ważnych nauk mieszczących się w cyfrach statystycznych. Od czasu do czasu dowiadujemy się z dzienników, że mamy we Lwowie dwa razy większą szansę umrzeć, niż w innych szczęśliwszych miastach, wdychamy nad tym nieszczęsnym losem, ale nie staramy się zaradzić złemu. Nadto pod wieloma względami chętnie sięgłuzimy, wmawiamy w siebie i innych, że Lwów się podnosi, że ludność się szalenie zwiększa itp. Cyfry jednak, nieubłagane cyfry mówią całkiem odmiennie. Oto mamy przed sobą wykaz małżeństw, porodów i wypadków śmierci we Lwowie za pierwszy kwartał b. r. i chcielibyśmy obejrzeć go trochę bliżej.

Otóż od 1. stycznia do ostatniego marca r. b. zawarto we Lwowie małżeństw 223 czyli, że w tym stosunku przypadałoby rocznie na 1000 mieszkańców 8,1 małżeństw. Obliczenie małżeństw w 20 stolicach europejskich daje przeciętną cyfrę 11,5 na 1000 mieszkańców i rok. Bezwarunkowo więc zawiera się we Lwowie za mało małżeństw, co równa się twierdzeniu, że Lwów jest miastem biednym, szczególnie, że ten stosunek z małemi zboczeniami trwa już od r. 1869. W roku 1857 wykazano we Lwowie 11,11, a w r. 1863 nawet 11,30 małżeństw na 1000 mieszkańców. Z liczby 223 przypada na styczeń 56, na luty 150 (zapusty), na marzec zaś tylko 17 ślubów. W lutym było o 3% więcej ślubów jak przeciętnie we Lwowie bywa, co znów wyrównało się w marcu.

Według wyznania przypada na wszystkie religje katolickie ślubów 183, a na religję żydowską 40. W stosunku do ludności wynika z tych liczb dla chrześcian rocznie 9,6, dla żydów zaś tylko 5 ślubów na 1000 mieszkańców. Ten niezwykły stosunek tłumaczy się w pierwszym kwartale tem, że żydom prawie przez cały marzec ślubu brać nie wolno, w ogóle zaś, że śluby żydowskie czysto rytualne nie wchodzą w wykaz.

Z pomiędzy chrześcijan stosunkowo więcej było ślubów grecko-katolickich niż łacińskich.

Porodów wykazuje statystyka w tym samym okresie ogółem 1027, z czego jednak żyjących tylko 975 czyli na rok i 1000 mieszkańców ogółem 37,34 a żyjących 35,4. Jestto znów cyfra nadzwyczaj niska. Według płci urodziło się chłopców o 27 więcej jak dziewcząt. Nieżywych dzieci urodziło się 5 proc. z ogólnej liczby porodów.

Z liczby 1027 było porodów u chrześcian 685 u żydów 188 czyli u chrześcian na rok i 1000 mieszkańców 36 u żydów 41 porodów. Zatem na każde 1000 żydów rodzi się rocznie pięcioro dzieci więcej, niż na tę samą liczbę chrześcijan.

Porody z rodziców nieślubnych wynoszą u chrześcian 188 czyli ogólnej liczby 27,5 proc., u żydów zaś 225 czyli 80 proc. Ostatnia cyfra ze względu na moralność nie jest tak przerażająca jak na pierwszy rzut oka wygląda, jeżeli się zważy co powyżej powiedziano t. j., że małżeństwa żydowskie, odbywają się przeważnie tylko zwyczajem rytualnym, wskutek czego dzieci z tych małżeństw muszą być uważane za nieślubne. Na każdy jednak sposób jest to smutne

świadełstwo dla oświaty przeważnej części żydów lwowskich. Stosunek małżeństw do porodów w tym samym czasie przedstawia się jak 1 do 4, co nazwać można bardzo korzystnym.

Statystyka śmiertelności wykazuje za pierwszy kwartał b. r. 935 wypadków czyli na rok na 1000 mieszkańców 34 wypadków śmierci.

Jest to stosunek wobec przeciętnej cyfry śmiertelności w stolicach zachowujących warunki higieniczne, bardzo niekorzystny. Przyjmując jako cyfrę przeciętną 28 łatwo obliczyć, że zmiana we Lwowie na 1000 mieszkańców o 6 za wiele czyli razem przeszło 650 ponad naturalną cyfrę. Ta cyfra wstrząsająca powinna ojców miasta do głębi! Nie liczba mała małżeństw i porodów winna, że Lwów tak powolnie wzrasta w liczbę mieszkańców, ale ogromna, przerażająca śmiertelność! Na innych miastach widzimy, że śmiertelność ta da się zmniejszyć, ale nie korzystamy z tego. Najmniejsza część obrad rady miejskiej zajmuje się najwyższym dobrem ludzkim—życiem. Ale jeżeli cyfra ta sama przez się jest przerażająca, to ilustruje ją w sposób okropny fakt, że z pomiędzy tej liczby umarłych 36 procent przypada na dzieci niżej lat 5. Na 1000 mieszkańców przypada we Lwowie dzieci niżej lat 5 około 105 a z tych umiera rocznie około 38! Nie stosunki klimatyczne, nie nędza ogólna więc winna tej śmiertelności, lecz tylko brak opieki nad niemowlętami, brak szpitali dla dzieci.

Z ogólnej liczby zmarłych 336 dzieci było 165 chłopców a 171 dziewcząt. Liczba niesłubnych dzieci zmarłych w niemowlęctwie jest tylko o 10 wyższą jak słubnych. Samobójstwo było w tym czasie tylko jedno zaś 12 wypadków gwałtownej śmierci.

Zwyzka porodów nad wypadkami śmierci z powyższych cyfer na rok obliczona, wynosi 160 na całą ludność. Taka zwyzka w latach bez wojny i epidemii równa się zniżce i mylą się ci, którzy od czasu obliczenia ludności co roku dodają pewien dość znaczny procent przyrostu. Przyrost 1,6 na 1000 jaki się w tym roku okazuje zrównoważyć może jedna wyprawa wojenna, a gdyby nas opatrność od tego ochroniła, to cały przyrost w tym najkorzystniejszym wypadku wyniósłby za lat 10 tysiąc kilkaset mieszkańców. Naturalnie że nie mówię tu o możliwej emigracji z prowincji lecz tylko o przyroście naturalnym. Polecamy więc te smutne cyfry rozważyć i opiece ojców miasta i żywimy nadzieję, że rzeczywistość przecież raz obudzi ich z różowych snów i złudzeń.

Zabórzenia antisemickie w Niżnim-Nowogrodzie.

Dzienniki rosyjskie przynoszą bliższe szczegóły zaburzeń w Niżnim-Nowogrodzie. Jakkolwiek pogrom ograniczył się stosunkowo do niezbyt wielkich rozmiarów, gdyż zburzono tylko kilka domów, zamieszkałych przez rodziny żydowskie, za to okrucieństwo i dzikość z jakimi zniszczenia tego dokonano, odznacza się przed poprzedniami tego rodzaju wybrykami.

Według relacji naocznych świadków pierwotna przyczyna zaburzeń była następująca: Przed modlitewnią żydowską zebrała się wieczorem grupa dzieci. Wśród zabawy, jedno z nich wpadło w pobliską kałużę, co widząc stojąca nieopodal żydówka podniosła je i wzięła do domu dla obmycia.

Zobaczyła to jakaś kobieta i poczęła wołać głośno:

— Feoktisa, patrz! żydówka porwała twoje dziecko, ażeby je zarząć!

Słowa te były dostatecznymi, ażeby wywołać odpowiednią sensację. Matka odebrała dziecko z rąk żydówki, niemniej jednak nie przestała krzyczeć, iż żydzi rozbójnicy rzną dzieci. Wykrzykującą otoczył tłum robotników wracających z roboty. Tłum ten rósł z każdą chwilą i wkrótce doszedł trzech tysięcznej cyfry. Rzucono się na modlitewnię, a dokonawszy zburzenia takowej, puszczone dalej wodze rozkiełzanym namiętnościom. Po zniszczeniu i ograbieniu domów napastnicy rzucili się na mieszkańców. Ofiary wyrzucano z pięt głównych na dół, gdzie je chwytali tłum na ulicy stojący i miażdżył nogami na masę.

Jedną z pierwszych ofiar był niejaki Deizelman, antreprenier robót brukarskich, który w wigilję dnia tego odebrał znaczną kwotę pieniężną

— o czem robotnicy wiedzieli. Przywieziono go do szpitala z czterema żebrami złamanymi, głowę okrytą ranami i wyrwanym językiem. A wśród owych scen grozy jedno tylko było słyhać nawoływanie: „Bijcie żydów, jak nasi bili ich w Kijowie i Bałcie“. Zachęta zbyteczna. Dzieło zniszczenia i mordu dokonaniem było ze straszną dzikością. Zawiadomione władze „pospieszyły“ na miejsce wypadku. Straż ogniowa i sotnia kozaków nie mogły wszakże poskromić tłumów. Policja przyjęta została świstem, wyciem, tudzież kijami, koniom sypano piasek w oczy. Pogrom trwał do rana — aresztowano 150 ludzi. Trzeba dodać, że areną tych krwawych zająć było przedmieście połączone z miastem za pośrednictwem wąskiego mostu. Zburzono tylko sześć domów, bo tyle wszystkiego ich było. Po drugiej wszakże stronie w mieście gromadziły się masami tłumy, spragnące przyjąć udział w rabunku. Dzienniki opisując krwawy ten epizod zaznaczają, iż jest on o tyle niewytłomaczonym, iż w ogólności ludność żydowska w Niżnim-Nowogrodzie stanowi bardzo niewielką część. Jest tu zaledwie kilkanaście rodzin mieszkających na krańcach miasta i trudniących się drobnym handlem.

Rezultatem pogromu jest ośm osób zabitych, dwanaście rannych, tudzież masa zniszczonego i rozgrabionego mienia.

KRONIKA.

Wykaz VII. Składek na rzecz powodzią dotkniętych, które wpłynęły do kasy banku krajowego na ręce naczelnego dyrektora tegoż banku p. A. Wrotnowskiego:

Hrabina Mołodecka 50 zł., Wydział Rady powiatowej w Buczaczu 200 zł., Wydział Rady powiatowej w Husiatynie 500 zł., na ręce wgo Horodyskiego z Krogulca: pp. Morawiecki 5, Strawiński 5, Weisberger 5, Patocki 2, Brzuszkiewicz 2 zł., Eranciszek Ludwikowski 15 zł., Gnstaw Ludwikowski 10 zł., Wydział Rady powiatowej w Złoczowie 200 zł., Helena i Józef br. Brunicy 60 zł., Franciszek Maksymowicz 5 zł., Albert Wilczyński 5 zł., dr. Antoni Małeki 30 zł., dr. Grott (od urzędników oddz. manipul. Wydział kraj.) 18 zł., 50 ct., urzędnicy Banku krajowego 35 zł., Galicyjska kasa oszczędności we Lwowie 10.000 zł., hr. Fr. Potulicka z Glinian 100 zł., Powiat. kasa oszczędności w Trembowli 21 zł. 20 ct. Wydział powiatowy w Trembowli 100 zł., Oddział radziechowski Towarzystwa pedagogicznego 19 zł., Wacław hr. Baworowski z Kotłowa 200 zł., Helena i Jan br. Romaszkanowie z Horodenki 100 zł., Jan Aleksander hr. Fredro 100 zł., Teodor Teodorowicz z Żukowa 10 zł., dr. Zygmunt Samolewicz 50 zł.

Ogółem dotąd składki złożone w Banku krajowym wynoszą sumę 23.044 zł. 49 ct.

Równocześnie donosi komitet, iż czyniąc zażość z zyczeniem publiczności i miejscowych dzienników umieścił w przedsiönku Wydziału krajowego skarbonkę do której każdy i najskromniejszy datek złożyć może na rzecz nieszczęśliwych powodzią a obecnie głodem i nędzą dotkniętych

Dla dotkniętych powodzią złożyli w naszej redakcji: Urzędnicy techniczni Wydziału krajowego 9 zł. 20 ct., dr. Spausta 2 zł., Kancelarja notariusza Fr. Wolskiego 6 zł. 25 ct. Razem 17 zł. 40 ct.

P. Antoni Sieber, właściciel kawiarni wiedeńskiej, złożył w Prezydium Namiestnictwa na rzecz dotkniętych powodzią kwotę 100 zł.

Kolonie wakacyjne. Dnia 30. czerwca odbyła się w biurze towarzystwa pedagogicznego konferencja w sprawie urządzenia kolonji dla dziewcząt w Lisowicach, pod przewodnictwem p. Wiktorji Niedzialkowskiej. Obecne były kierowniczki wszystkich tutejszych szkół żeńskich; członkowie komitetu pp. dr. Gerstman i Zdzisław Onyszkiewicz. Uchwalono na podstawie projektu komisji i wniosków dr. Tad. Żulińskiego regulamin zajęć i zabaw i uchwalono zastosować się zupełnie do przepisów higienicznych, które dr. Żuliński dla kolonji ułożył i polecił kierowniczkom kolonji ściśle tych przepisów przestrzeganie. Ułożone przez dr. Tad. Żulińskiego przepisy wyjdą tymi dniami drukiem. Na kierowniczkę kolonji wybrano jednomyślnie panią Zubrzycką, wdowę po nauczycielu, trudniącą się przez długie lata wychowaniem panienek, tudzież jej córkę pannę Jadwigę Zubrzycką, nauczycielkę szkół ludowych. — Przyjęto następnie przedłożony przez dr. Gerstmana program finansowy i uchwalono ze względu na szczupłość zebranych dotąd

funduszków, jakoteż innych trudności ograniczyć kolonje na jeden sezon 4-tygodniowy i przyjąć 20 dziewcząt w wieku od 10 do 14 lat, a mianowicie: ze szkoły im. Elżbiety 4, ze szkoły wydziałowej 5, ze szkoły św. Antoniego 2, ze szkoły św. Marji Magdaleny 2, ze szkoły św. Anny 2, a ze szkoły św. Marcina 3 uczennice. — Główna nauczycielskie tych szkół zaproponować mają kandydatki; a w niedzielę dnia 6. lipca o godz. 10 rano przedsięwzięcie dr. T. Żuliński w szkole wydziałowej (sala I. B. klasy, na 2 piętrze) oględziny lekarskie, poczem stanowe przyjęcie kandydatek nastąpi, dla których komitet pań podejmie się dostarczania potrzebnej na pobyt wakacyjny wyprawy. Kolonja wyjedzie dnia 16. lipca rano o 7 godzinie, a po czterech tygodniach powróci do Lwowa, tj. dnia 14. sierpnia b. r. wieczorem o godz. 8 koleją Albrechta. Wszystkie normalia, dotyczące sprawy kolonji wakacyjnych ogłoszone będą w najbliższym numerze „Szkoly“, organu Tow. pedagogicznego dla informacji komitetów prowincjonalnych, które się zajmują urządzeniem kolonij.

Na pomoc! Do publikacji zbiorowej pod tym tytułem w Warszawie wyjść mającej, nadesłali swoje prace oprócz już wymienionych: pp.: Gomulicki, Brühl Michał (kompozycja muzyczna), Niemowski, Ehrenfeucht, Karol Filipowicz, Chełmiński Wincenty (Kerwin), Marjan Bohusz, Chlebowski, Dygasiński, Jaskółka, Nalkowski, Szymanowski, Bogucki, Kleczyński (mnzyka). Rysunki dostawili pp.: Witkiewicz, Piotrowski, Masłowski, Horowitz. Spodziewany jest autograf Kraszewskiego po niemiecku i aforyzm Jeża obok wielu innych rysunków i poezji przyobiecanych na dzień dzisiejszy i jutrzejszy. Nadto „Na pomoc“ pomieści wiersz ze spuścizny literackiej po Stanisławie Grudzińskim.

Redakcja „Na pomoc“ prosi, aby nie nadsyłać no utworów anonimowych.

Dotychczas nadesłano już 30 poezji na temat wody. Pożądane jest przeto, aby natchnienie poetów, którzy jeszcze pisać będą — pozostało na stałym lądzie.

Gal. Towarzystwo ochrony zwierząt odbędzie w sobotę dnia 5go lipca b. r. ósme Walne Zgromadzenie członków o godzinie 6. wieczór w gimnazjum Franciszka Józefa (na dole). Dla nader ważnych spraw i wyboru nowego zarządu uprasza o liczny udział członków i przyjaciół Towarzystwa — *Wydział.*

Komisariaty dzielnic m. Lwowa, z polecenia prezydenta, przyjmują składki w gotówce, odzieży i wiktualach dla dotkniętych powodzią. W tym celu wydały okólniki do właścicieli domów i do publiczności, a w biurach utrzymują arkusze subskrypcyjne.

Ogłoszenie konkursu. Wydział krajowy królestwa Galicji i Lodomerji z W. Księstwem Krakowskim, rozpisuje konkurs na dwa stypendja po trzysta (300) złr. z fundacji „Wystawy krajowej rolniczej i przemysłowej we Lwowie z roku 1877“, przeznaczone dla rzemieślników i przemysłowców, którzy zawodowo już w kraju wykształceni wiedzę swą i naukę za granicą uzupełnić pragną. Na podstawie art. VI listu fundacyjnego Wydział krajowy postanowił nadać tym razem jedno stypendjum stolarzowi a drugie ślusarzowi.

Rada m. Lwowa odbędzie znowu dwa posiedzenia w tym tygodniu: dziś i jutro.

Odznaka. Zastępca prokuratora we Lwowie, Girtler, otrzymał krzyż kawalerski orderu Franciszka Józefa.

Personalia. W Clarens nad jeziorem geneńskim zmarł dnia 28. z m. Ferdynand Hellwald, literat niemiecki znany autor dzieła p. t.: „Geschichte des holländischen Theaters.“

Z życia towarzyskiego. Dnia 24 z. m. odbyły się zareczyzny panny Kazimiry Szydłowskiej, sieroty po starszym radcy apelacyjnym i właścicielu realności Leopoldzie Lubicz Szydłowskim z panem Mieczysławem Barthem askultantem sądowym.

Serwilizm na kafei Lwowsko Czerniowieckiej. Donosiliśmy parę razy o przymusie, jaki na urzędników całej linii wywierano ze strony osób służących, aby się składali na prezent jubileuszowy dla p. Ziffra. Te same osoby wynalazły sobie teraz nowy jubileusz podobno dwóch innych wyższych urzędników i ściągają od podwładnych kwoty nawet kilkuguldenowe na prezenta dla jubilatów. Postępowanie takie uważamy w najwyższy sposób za niewłaściwe, zwłaszcza w terażniejszej chwili, kiedy ogrom klęski spadł na kraj i kiedy wzmagać się z duiem każdym drożyzna wyczerpuje środki każdego człowieka pracującego. Odzywamy się tedy do

samych jubilatów, aby jako ludzie uczeni założyli weto przeciwko takiemu zdzierstwu.

Najbude... jak buwało. Pisaliśmy już przed kilkoma tygodniami o ruderze położonej w ulicy Kaźmierzowskiej l. 4, która lada dzień może się stać przedmiotem katastrofy, ale głos nasz był głosem wołającego na puszczy. Mury tej rudery popekały, sufit w sieniach upada wraz z spróchniałymi belkami, podwórze przedstawia stajnię najbrudniejszą, z gżemu ogolocenego spadają cegły kawałkami. Wczoraj zdarzyło się znown, że odłam cegły zranił w głowę przechodzącą pannę J. C. Czarty już ten z rzędu wypadek powinienby przecie zniewolić władzę do odpowiednich zarządzeń.

Żywa pochodnia. Ofiara wypadku, o którym pod powyższym tytułem donieśliśmy, zmarła wczoraj wieczorem.

Muzyki wojskowe grać będą w miesiącu lipcu przed namiestnictwem w wszystkie czwartki, z wyjątkiem jednego czwartku 10 b. m., w którym kapela grać będzie przed domem Inwalidów. W piątki grać będzie zawsze kapela w ogrodzie miejskim, w poniedziałki na górze zamkowej, we wtorki zaś przed głównym odwachem.

Franciszek Schoen, emerytowany prezydent sądu obwodowego w Rzeszowie, były kapitan-andytor, kawaler orderu żelaznej korony, zmarł w Krakowie w 79 roku życia d. 28 b. m.

Zjazd pedagogiczny w Tarnowie. Za współdziałaniem członka honorowego Towarzystwa pedag. pana Ignacego Żółtowskiego, dyrektor krakowskiej szkoły wydziałowej i przyłączonego do niej kursu praktycznego dla kobiet, pan Gettlich urządza podczas zjazdu Tarnowskiego instruktywną wystawę robót kobiecych. Komitet lokalny tarnowski donosi, że więcej jak 450—500 uczestników pod żadnym warunkiem nie jest wstanie przyjąć wygodnie i przyzwyczajenie i uprasza o zamknięcie listy, gdy tej liczby osiągnie.

Królem kurkowym w Krakowie został Karol Herliczka, marszałkami zaś Roman Chmurski i Stefan Lipiński. Koszta instalacyjne króla przeznaczono dla dotkniętych powodzią.

Prezes związku krajowego straży ogniowych ochotniczych w Galicji, książę Adam Sapieha, przybywszy w ubiegłą sobotę do Krakowa, zwiedził przed południem koszary straży pożarnej, przyczem odbyła się próba gaszenia i ratowania ruchomości. Na godzinę 5 po południu zaprosił ks. Sapieha Wydział związkowy na posiedzenie celem załatwienia kilku ważnych spraw. Na posiedzeniu Wydziału, konferował książę z p. Eminowiczem naczelnikiem, w kwestji wydawania pisma perjodycznego fachowego, które w zasadzie uchwalono wydawać. Posadę sekretarza Związku, ze względu na oddanie się karjerze dyplomatycznej hrabiego Andrzeja Potockiego, który ją dotychczas zajmował, postanowiono obsadzić i przedstawiono kandydata. Przedstawili się księciu kapitanowie pp. Marynowski, Gajdycz, Fentz, porucznik p. Markiewicz, oraz lekarz, kapitan dr. Jodłowski.

Egzamina dojrzałości w Krakowskim seminarjum nauczycielskiem żeńskim odbyły się pod przewodnictwem p. Stanisława Olszewskiego, inspektora szkół krajowych. Uczennice zwyczajnych przystąpiły do egzaminu 46, eksternistek zgłosiło się ośm. Ze zwyczajnych uczennic zdało z odznaczeniem 12, a mianowicie: Braunówna Sabina, Chodźkówna Stanisława, Daerfierówna Kamilla, Fischerówna Matylda, Geisslerówna Berta, Gerzabkówna Wiktorja, Karasińska Marja, Kozłowska Julja, Łusakowska Marja, Reschówna Józefa, Szyszyłowiczówna Marja, Żywicka Felicja; 30 uznano za dojrzałe: Bobrówna Jadwiga, Bojarska Marja, Cieślanka Aniela, Dietrichówna Anna, Dutkiewiczówna Marja, Dymidowiczówna Teresa, Herliczkówna Julja, Jackowiczówna Klotylda, Kopaczówna Wanda, Krawczyńska Felicja, Laskowska Maja, Łobaczewska Władysława, Łojasiewiczówna Helena, Majkowska Marja, Markusfeldówna Zofja, Olszewska Zofja, Opieńska Antonina, Orczykowska Marja, Pająkówna Stefania, Parysówna Elżbieta, Rimlerówna Klara, Senekówna Bronisława, Schleifówna Walerja, Sereżyńska Helena, Sieniewiczówna Marja, Splawińska Helena, Tarnowska Marja, Tułeczka Władysława, Wandasiewiczówna Jadwiga, Wojciechowska Emilja; 4 kandydatkom pozwolono poprawić z jednego przedmiotu po upływie dwóch miesięcy. Z 8 eksternistek żadna nie otrzymała patentu dojrzałości.

W Warszawie zmarł powszechnie znany i ceniony lekarz Józef Mülhausen. Pochodził on z rodziny wirtemberskiej, osiadłej w kraju naszym. Jego pradziad Costenoble, wsławił się na polu sztuki.

Ojciec był już zupełnie spolszczonym. S. p. Józef urodził się w Warszawie w roku 1814 i po ukończeniu szkół pijarskich, udał się do Lipska, gdzie w r. 1837 ukończył wydział medycyny. Rozprawa *De asthmate thymico infantum* zwróciła nań uwagę znawców.

Profesor Virchow o cholery. W parlamencie niemieckim z okazji interpelacji rządu co do środków ochronnych wobec cholery we Francji, zabrał też głos prof. Virchow. Przedewszystkiem zarzucił znakomity uczoney rządowi francuskiemu, że w źle zrozumianym interesie własnym, chce cały świat przekonać, iż cholera grasująca w Tulonie nie jest cholera azjatycką. Cholera ta zawleczoną została przez okręt z zachodniej Azji — kolebki tej zarazy, rozszerza się etapami coraz dalej, a rząd francuski wzmówić chce cywilizowanemu światu, że to ot taka sobie zwyczajna, swojska cholera, od której żadne nie grozi niebezpieczeństwo.

Dalej podniósł Virchow, że Toulon oddawna słynie jako gniazdo cholery i dżumy, z powodu niezdrowych stosunków i portu. Virchow przypuścił możliwość, że cholera zawleczoną została przez kanał Suezki i żąda, żeby na konferencji w sprawach egipskich, poruszono kwestję zlej kontroli okrętów na tym kanale.

Wreszcie oświadczył się on przeciw zamknięciu granicy, które zdaniem jego na nie się nie przyda. Natomiast wzywa rząd, by wpłynął na Francję, której obowiązkiem jest nie zatajać niebezpiecznej natury choroby, lecz starać się energicznie o jej powstrzymanie.

Z powodu wiadomości o cholery we Francji magistrat miasta Pragi zaprowadził ścisłą kontrolę nad stanem czystości w poszczególnych domach.

Z Pragi czeskiej donoszą o zniknięciu dzierżawcy młyna parowego niejakiego Kleina, który pod pretekstem podróży do Karlsbadu opuścił Pragę. Passywa wynoszą 80.000 zł., lecz Klein używał w kołach kupieckich tak dobrej reputacji, że trudno jeszcze uwierzyć w jaką nieuczciwą manipulację.

Nowa sekta w Rosji. Od kilku lat istniała w Petersburgu nowa sekta religijna „Paszkwoczów“, tak zwana od naczelnika swego Paszkowa. Sekta rzeczona, której bliższe właściwości nie są wiadome, miała być jakby mieszanką kilku odcieni i obrządków odstępnych, zabarwioną silnym mistycyzm i spirytyzmem, o ile ten może stanowić artykuł wiary. Od prawosławia zrazu daleka, sekta pomieniona rozwijała się coraz samoistniej, nie zapowiadając rychłego pobratania się z prawosławiem z kądz zacząto na nich zwracać uwagę; zamknięto przed dwoma laty im dom modliwy, ale właściwego prześladowania być nie mogło, bo prozelici tego „bractwa religijnego“ rekrutowali się przeważnie z pośród warstw wyższych i najwyższych społeczeństwa rosyjskiego. A wiadomo, co za potęgę posiadają te sfery w Rosji. W ostatnich atoli czasach, policja więcej poczęła na nich zwracać uwagę, mianowicie, że chodzą wieści o bliskim powinowactwie idei Paszkowa z ideami niejakiej Bławackiej, która kultuwyje podobno w Anglii jakąś nową religją dla Rosji pod nazwą „religji natury“. W tych dniach, jak donoszą dzienniki rosyjskie, bractwo religijne, na którego czele znajdował się Paszkow i baron Korff, zestało z rozporządzenia rządu zamknięte, i wszelkie szerzenie propagandy przy pomocy broszur zostało tymże panom zabronione. Oprócz tego, jak donosi, petersburski *Evangelischess Sontagsblatt*, Paszkow, który nie chciał złożyć wymaganej przez władzę deklaracji, jako nie będzie się nadal trudnił dotychczasową propagandą, otrzymał rozkaz opuszczenia Rosji w ciągu dwóch tygodni. Takież sam rozkaz otrzymał i pan Korff, a egzemplarze ich wydawnictw i broszurek zostały skonfiskowane i mają być spalone w porządku przepisany dla spalania ksiąg kacerskich.

Za pastwienie się nad dziećmi zgłaszającymi się do spowiedzi, skazany został ksiądz Fasching z Kirchbergu, przez sąd powiatowy w Gracu na 12 dni aresztu.

Dla usunięcia się od służby wojskowej zadało sobie w 1877 roku 117 żołnierzy rozmaite kalectwa. Nowszych wykazów jeszcze nie ma ale przeciętna liczba tych desperatów wyniesie na 90 rocznie. Największego kontyngensu dostarcza Galicja, po niej Węgry.

Zonę swoją otrul włościanin Jan Petz w Opucznej w Czechach Morderca ma lat 70 a ze żoną żył lat 40.

Tabliczki notatkowe z hartowanego szkła, wpro-

wadziła w handel wiedeńska firma F. W. Papke. Tabliczka taka ma wieczną trwałość a kosztuje tylko 80 centów. Życzyćby należało żeby i nasze handle sprowadziły tę nowość.

Znaczna defraudacja popełniona została we Wiedniu na szkodę firmy Halma synów. Mianowicie prokurzysta firmy Medek w spółce z synem jednego z właścicieli firmy, wystawili weksle na 60.000 złr. a spieniężywszy je ściekli. Prokurzysta został jednak schwytyany, podczas gdy młody Halm znikł bez śladu.

Trzęsienie ziemi. Komisja ad hoc powołana ogłosiła, że w Krocacji, Dalmacji, Bośni i Hercegowinie w roku 1883 trzęsienia ziemi powtórzyły się 45 razy w 37 dniach, czyli każdego dziesiątego dnia jedno trzęsienie. Najwięcej nawiedzały trzęsienia Zagrzeb, bo aż 16 razy.

Podróż do kraju Franciszka Józefa. Znany z popierania badań biegunowych August Gamel w Kopenhadze, zamierza w lecie przyszłego roku wysłać ekspedycję do kraju Franciszka Józefa, jeżeli rząd duński poniesie połowę kosztów.

Miła bona. Z Londynu donoszą o następującym wypadku, który powinien być przestrożą dla wszystkich matek. Niejaka pani Scott przyjechała do swej dwuletniej córeczki bonę Karolinę Perry i nie znając wcale jej gwałtownego usposobienia, wysłała ją zaraz pierwszego dnia z dzieckiem na spacer do parku. W parku dziecic zaczęło mocno płakać i krzyczeć, a kiedy perswazje nie pomagały, bona porwała je za pasek i tak silnie zcisnęła, że biedne maleństwo na miejscu ducha wyzionęło.

Samobójstwo w sali sądowej. Z Lubeki donoszą: Przed sądem przysięgłych stanął lekarz nazwiskiem Jenner pod zarzutem nadużywania swoich pacjentek w celach zmysłowych. Ten sam Jenner był już raz pod zarzutem morderstwa z podobnych pobudek popełnionego, został jednak dla braku dowodów uwolniony. Tym razem przysięgli potwierdzili pytanie co do winy, a prokurator wniósł karę 3-letniego więzienia. Kiedy trybunał udał się na ustęp, nieszczęśliwy Jenner w jednej chwili przeciał sobie żyły na szyi. Obecni w sali jako rzeczoznawcy lekarze rzucili się na pomoc, lecz Jenner już konający rozpoczął z nimi gwałtowną walkę, przyczem krew z przeciętej żyły bryzgała na wszystkie strony. Po kilku minutach nieszczęśliwy zakończył życie, a nad wijącym się w ostatnich drganiach ciałem samobójcy, odczytał przewodniczący wyrok, skazujący go na dwuletnie więzienie.

Niespodziewany spadek dostał się ubogiej niemieckiej guwernance w Londynie. Młoda dziewczyna była córką jakiegoś barona, którego jednak ojciec z powodu mezaliansu wydziedziczył. Ojciec i matka odmarli ją jeszcze w pieluchach a siostrę swej matki, która ją wychowała, miała ona za swą rzeczywistą matkę. Tymczasowo stary baron na łożu śmiertelnem uczuł wyrzuty i dowiedziawszy się o istnieniu wnuczki, zapisał jej w testamencie 400.000 marek.

Przedhistoryczne perły. Wielu paleontologów przypuszczało, że człowiek pierwszy stroił ciało swoje sznurami pereł z kopalnej foraminifery (*Coccinopora globularis*), które znajdowano w dziwnych pokładach z śladami przekłucia. Odkrycie niedawne G. Schmitha w Kempston potwierdziło to przypuszczenie. Znalazł on tu około 200 pereł razem obok narzędzi, broni i zwęglonych kości. W dziurkach tych pereł znaleziono jakąś substancję zwierzęcą, którą można uważać za resztki nici t. j. struny na której perły były nanizane.

Niedyskretna fotografia. Na fotografii przedstawiającej scenę położenia kamienia węgielnego pod gmach parlamentu niemieckiego, pewien poseł przedstawia się publiczności z szeroko do ziewania otwartą gębą.

Komprymowane powietrze. W San Francisco odbywają się próby z lokomotywą miejskiej kolei, pędzonej skondenzowanym powietrzem.

W lokomotywie znajduje się zbiornik zawierający skondenzowane powietrze. Powietrze dochodzi tam za pomocą rur, które pomiędzy szynami ułożone są na ziemi. Dla napełnienia zbiornika wystarcza czas 5 sekund. Główną korzyścią takiego motoru ma być wielkie bezpieczeństwo, gdyż lokomotywa daje się w pełnym pędzie zatrzymać na ośm centymetrów oddalenia od wskazanego punktu.

Kopalnia wulkanie. Towarzystwo północno-amerykańskie nabyło niedawno pokłady siarki na-

gromadzone w kraterze Popocatepetlu pod Meksykiem i zaczęło je eksploatować. Obecnie pracują nad wykopaniem tunelu przez ściany krateru, który ma być połączony ze stacją Morelos. Roczna produkcja obliczona jest tymczasowo na 50.000 ton, ale jest nadzieja, że się ona według potrzeby powiększy. Nizka i tak cena siarki obniży się znacznie w skutek tego, a najwięcej straci na tem siarka sycylijska.

London, 1go lipca. Wczoraj spłonął w Edynburgu teatr królewski. Z ludzi nikt nie stracił życia.

Kukurydza w Petersburgu. *Nowosti* donoszą o sprytniej sztuce „pikowych waletów“ w Petersburgu. Niedawno temu zjechał do Petersburga jakiś obywatel z głębi Rosji, z szalonym pomysłem sadzenia w samym Petersburgu — kukurydzy. Zaraz na wstępie napotkał dwóch pocziwych komisjonerów, którzy obiecali mu wystarać się o odpowiednie pole. W istocie już na drugi dzień zaprowadzili go na plac przeznaczony do egzekucji gardłowych, mówiąc, że jest to własność pewnego mieszczanina, który za mierną cenę gotów się jej pozbyć. Amatorowi kukurydzy plac się nadzwyczaj spodobał i postanowił nabyć go *coute-que-coute*. W kilka godzin później zjawił się u niego rzekomy właściciel placu, w towarzystwie komisjonerów i po krótkim targu sprzedał takowy za 40.000 rubli — 10.000 zaraz, reszta do trzech lat. Udał się więc, wszyscy do notariusza, podpisali kontrakt, właściciel placu wziął 10.000 rubli i — interes skończył.

Na drugi dzień nowy nabywca placu, któremu pilno było, postanowił przedewszystkiem otoczyć swoją własność parkanem. Udał się więc z robotnikami na miejsce i począł mierzyć. Za chwilę zjawia się policja. „Co pan tu robisz?“ „Stawiam parkan, bom kupił plac.“ „Toż to plac rządowy, czyż pan oszalał“. Moskal pokazuje dokument notarialny. Policja do notariusza — ten o niczem nie wie. Wreszcie pokazało się, że sprytni oszuści wynajęli pokój tuż obok kancelarii notarialnej, i tam sami ów sławny dokument wystawili. Przepadło 10.000 rubli, przepadła kukurydza.

Doktor filozofii złodziejem. Przed trybunałem pierwszej instancji stawał we Wiedniu doktor filozofii Hugo Petesch, oskarżony o kradzież klejnotów u owdowiałej majorowej Marji Podjaki. Petesch odwiedził majorowę 6 kwietnia br., a zastawszy ją, jak też i jej córkę Adelę przy toalecie, zatrzymał się kilka minut w przyległym pokoju. Po kilku minutach weszła córka domu i uderzyła ją, że gość był bardzo zmieszany i oddalił się spiesźnie. Zaraz po jego oddaleniu spostrzeżono brak klejnotów w szufladzie biurka. Pani Podjaki udała się listownie do Petescha, z którym przedtem utrzymywała ścisły stosunek i żądała zwrotu groźąc skargą. Otrzymałszy odpowiedź, w której Petesch zaprzecza kradzież i grozi samobójstwem w razie skargi, mimo to udała się do sądu.

Oskarżony przed sądem również przeczy, a całą skargę nazywa aktem zemsty majorowej za zawiedzioną miłość.

Trybunał mimo to nabył przekonania o winie oskarżonego i skazał go na jeden miesiąc ciężkiego więzienia.

Ekscentryczność. Lord Somerset, dwudziesto-ośmioletni przystojny młodzieniec, przechadza się całymi dniami w balowej toalecie po ulicach Londynu a służący wozi za nim przenośny fortepjan. Na znaczniejszych placach para się zatrzymuje, a służący śpiewa przy akompaniamencie swego pana. Przy fortepianie wisi skrzynka z napisem „dla biednych“ a zebrane kwoty oddaje szlachetny lord, co wieczór, towarzystwu dobroczynności.

Korespondencja od redakcji. W Pan C. (nieczytelny) w Tarnopolu. Skoro sprawa w sądownym znajduje się śledztwie — nie wolno nam według ustawy — pisać o jej szczegółach.

Raport policyjny Skradziono: Panu Edwardowi K. p. l. 32, ul. Ormiańska obuwie i odzież. W Winnikach skradła zbiegła służka Dorota Macierzyńska p. Stefanowi P. suknie i bieliznę; poszukiwana pochodzi z Lipowca, pow. Przemysłański. Pani Korneli N. z zamkniętego strychu pod l. 3, ul. Kościuszki porcelanę wart. 100 zł. Ta porcelana jest wyłaczana i malowana w kwiaty kolorowe w guście chińskim, znaczona lit. L. i F. Panu Pawłowi K. pod l. 31 na Rurach tacę z chińskiego srebra na bilety, garnitur męski popielaty w

czelwone kropki, a guziki tegoż noszą napis „Feliński Feliński we Lwowie“, wraz z mosiężnym młoteczkim o czarnym trzonku z napisem „Reiner in Wien“. Herszowi B. pod l. 8, ul. Kaźmierzowska 7 próżnych worków i 4 korce owsa.

Znaleziono: Paszport wojskowy Stefana Szeremety, cynową graniastą małą tabakierkę, którą zapomniał jakiś starszek w sklepie pod l. 37, ul. Karola Ludwika, książeczkę kasy oszczędności Rozalji Franki W. 14609 na 75 zł.

Zgubiono: P. Amalia Bendel książeczkę pocztowej kasy oszczędności na 9 zł. 50 ct. Panu Zygmuntowi P. zast. kartkę Zakładu zastaw. kred. l. 79211 na złoty zegarek z takim łańcuszkiem, dwie srebrne solniczki, srebrny koszyczek, dwa kubki srebrne za 100 zł. zastawione.

Teatr, literatura i sztuka.

Produkcje szkoły p. Marka zakończono w poniedziałek. Z uderzeniem godziny 4 sala i galerje ściśle wypełnione były publicznością. Program, w którym występowało wiele uczennic znanych z estrady koncertowej, był nader ponętnym i koncertowo wykonany — został w całości. Mendelsohna uwertura Fingalshölle odegrana z precyzją i subtelnym cieniowaniem na 4ch fortepianach przez ośm panien, rozpoczęła świetnie popis. Zgodność wykonania sprawiała efekt orkiestrowy. Pan Niedzielski odegrał z siłą i dobrem pojęciem koncert Hillera *fis moll*. Bardzo się podobały warjacje Saint-Saensa, wykonane z nadzwyczajną lekkością, precyzją i życiem przez pannę Kouchée i p. Marka na 2 fortepianach. Niemniej oklaskiwano Terzet Fischera odśpiewany przez panny Kouchée, Stengel i Veith. Głosy zgodnie prowadzone, intonacja wyborna i należyte cieniowanie wywoływały nadzwyczajne efekta. W koncertach Chopina *e moll* i *f moll* występowały panny Gesank i Tarnowiecka, które odznaczyły się wykonaniem inteligentnym i starannem tych arcydzieł. Duet z „Hugenottów“ Mejerbeera odśpiewany przez pannę Veith i basistę p. Borkowskiego, wywołał frenetyczne oklaski. Artystów podobno dziesięć razy przywoływano na estradę i domagano się powtórzenia, czemu jednak ze względu na długość programu i gorąco panujące w sali nie odpowiedziano. Panna Veith posiada dźwięczny głos sopranowy, śpiewa czysto, z życiem i zdaje nam się, że się nie mylimy, przepowiadając pannie Veith przy dalszej pracy piękną przyszłość artystyczną. Bardziej jeszcze wystąpiły zalety tej śpiewaczki w wielkiej arji z Aidy Verdiego, którą panna V. zachwycała słuchaczy. Panna Schenk wykonała doskonale śliczny koncert *g moll* Saint-Saensa, a znany już jej talent uwalnia nas od dalszych pochwał. To samo da się zastosować do panny Stengel, która wykonaniem transkrypcji Liszta i Walca Moszkowskiego zachwycała słuchaczy. Panna Bachelte odegrała z wykończeniem Koncertstük Schumana a godnie zakończyła popis panna Blaim świetnym wykonaniem Fantazji węgierskiej Liszta.

Popis szkoły śpiewu p. M. Praunowej. Jak świetne rezultaty wydać może praca wytrwała, uczciwa, niezmordowana, a nie polująca na błagę i rozgłos, mieliśmy dowód w sobotę w sali ratuszowej na popisie uczennic szkoły śpiewu pani Marji Praunowej. Pomimo, że popis odbywał się w najnieodgodniejszych godzinach, albowiem rano, sala wypełniona była wcale liczną a nadzwyczaj doborową publicznością.

Pani P. przedstawiła 16 uczennic, które mniej lub więcej trudne utwory odśpiewały bardzo dobrze. Do najbardziej udatnych numerów programu zaliczyć musimy utwory odśpiewane przez panny: Pawlików, Praun, Strokę i Petzold. Panna Pawlików odśpiewała Tostiego „Pragnąłbym umrzeć“ i Donizecettego „La Zingara“. Publiczność zachwycona prześlizcznym głosem i śpiewem panny P. zmusiła ją hucznie oklaskami do powtórzenia ostatniego utworu, a tem samem wyraziła uznanie nauczycielce.

Na pochlebną wzmiankę zasługują również panuy: Gablenz, Borysikiewicz, Z. i I. Koczyndyk, Schenk i Praun. — Z młodzieży męskiej produkowali się p. Praun i Musiał.

Z Akademji. W dniu 10. czerwca odbyło się posiedzenie komisji literackiej, przy współudziale członków komisji historycznej, oraz gościa pana Chmielowskiego. Pan Bobrzyński odczytał referat o zjeździe historyczno-literackim i tegoż wynikach, w którym w końcu poruszył sprawę wydawnictwa biblioteki pisarzy polskich niezadowoloną na tym-

że zjeździe. Zgodnie z wnioskami referenta uchwalono: 1) że komisja weźmie inicjatywę w zorganizowaniu pracy około takiej biblioteki; 2) że w tym celu wybierze komitet dla ułożenia planu wydawnictwa; 3) że plan przyjęty przez komisję zostanie rozesłany pomiędzy pp. księgarzy i wydawców, z którymi komisja wejdzie w porozumienie co do jego wykonania. W końcu wybrano komitet do ułożenia planu złożony z pp. Bobrzyńskiego, Kluczyckiego, Tomkowicza, Wistockiego, oraz przewodniczącego w komisji hr. Tarnowskiego.

Profesor Randa wydał właśnie dzieło pod tytułem „das Eigentumsrecht nach oester. Recht mit Berücksichtigung des gemeinen Rechtes und der neuen Gesetzbücher“. Krytyka niemiecka zalicza to dzieło do najznakomitszych w naszej literaturze prawniczej.

Akcja ratunkowa w Królestwie.

Rozmiary powodzi w Królestwie mimo nadzwyczajności są o połowę mniejsze niż w Galicji. Zaraz w pierwszej chwili, Redakcje *Kurjera warsz.* i *codziennego* zorganizowały tam pomoc taką, o jakiej naszym komitetem nawet się nie śniło. Same zebrały przeszło 20.000 rubli. W porozumieniu z warszawskiem Towarzystwem Dobroczynności, zgromadzeniem Sióstr miłosierdzia, z biurem nędzy wyjątkowej i towarzystwem św. Wincentego a Paulo, zakupowano chleb, mąkę, kaszę, cukier, herbatę — i statkami towarzystwa wioślarskiego rozwożono Wisłę od Warszawy do Sandomierza z jednej, a do Włocławka z drugiej strony. Składki płyną tam, jak zawsze w wielkiej stolicy Polski. Wszystkie sfery biorą w nich czynny udział: bankierzy obok biednych zarobnic po szwalnich, rodziny po domach i teatrzyki ogródkowe. Dnia 28 czerwca zaś generał Hurko wydał polecenie utworzyć komitety gubernialne w Warszawie, Kielcach, Radomiu, Lublinie, Siedlcach i Płocku. W Warszawie będzie funkcjonował komitet centralny, a w powiatach powiatowe. W skład komitetów naczelniczy urzędowi powołałi obywatele. Suma 200.000 rs., którą car wyznaczył, i którą na miejsce przywozi generał Żurów jest tak okazałą, że zabezpieczyć nią można poszkodowanych od głodu. Na jedną osadę wypadnie po 800 rs. Wyznaczenie takiej kwoty jest tendencyjne — powiadają niektórzy. Bez wątpliwości...

Cholera.

Paryż, 1. lipca. W Marsylii wczoraj od godz. 9. rano do 6. wieczór nie było żadnego wypadku zgonu na cholere. W Tulonie od godz. 11 do 7. wieczór tylko jedna osoba zmarła.

Emigracja z Tulonu i Marsylii, gdzie się cholera wzmaga, nie ustaje. Wczoraj umarła w Aix jedna osoba na cholere.

Tulon, 1. lipca. Ogółem zapadło dotychczas na cholere 105 osób. W okolicy Tulonu i w Marsylii epidemia wzmaga się. Emigracja z miejsc dotkniętych zarazą trwa ciągle. Podobno i w Aix zaszedł wypadek cholery.

W Tulonie znajduje się 1000 robotników włoskich, dla których konsul włoski kazał pobudować baraki po za obrębem fortecy. Tulonka kasa oszczędności wypłaciła w sobotę właścicielom książeczek oszczędności 130.000 fr. wkładek. Zakład zastawniczy jest w obłączeniu. Komitet udzielił 400 osobom zaliczek na wyjazd.

W Marsylii wycofano wojska z miasta. Żegluga w porcie zupełnie przerwana. Upały ogromne.

Rzym, 1. lipca. Według doniesienia kilku dzienników, dwaj robotnicy piemontcy, wróciwszy z Tulonu przez Alpy do Włoch, zachorowali na cholere, i jeden z nich umarł. Według innych dzienników zachorował tylko jeden robotnik.

Wiedeń, 1. lipca. *Wiener Abp.* pisze: Doniesienia z Tulonu i Marsylii wykluczają wszelką wątpliwość, że grasząca tam epidemia jest cholera azjatycką. Kilka państw już zarządziło środki dla odwrócenia groźącego niebezpieczeństwa. Rząd austriacki w porozumieniu z węgierskim zarządził już dla prowincyj z portów morza Śródziemnego francuskich i algijskich 10-dniową a względnie 20-kwarantannę. Wszystkim władzom nakazano poczynić z całą energją zarządzenia zapobiegawcze. Rokowania co do lekarskiej kontroli na zachodnich i zachodnio-po-

POCIĄGI KOLEJOWE.

Od 20 maja 1884. podług zegaru lwowskiego.

Odechodzą ze Lwowa:

Do KRAKOWA: o godzinie 10 min. 46 wieczorem pociąg pospieszny, o godz. 4 min. 5 rano pociąg osobowy, o godz. 1 min. 7 w południe pociąg kurjerski, o godz. 5 min. 3 popoł. pociąg mieszany.

Do PODWOŁOCZYSK: z dworca Podzamecze o godzinie 6 min. 6 rano pociąg pospieszny, o godz. 12 min. 57 po południu i o godz. 10 min. 56 wieczór pociąg mieszany.

Do PODWOŁOCZYSK: z głównego dworca o godz. 5 min. 56 rano pociąg pospieszny, o godz. 5 min. 42 po poł. pociąg kurjerski, o godz. 12 minut 21 po poł. i o godz. 10 minut 27 wieczór pociąg mieszany.

Do CZERNIOWIEC: o godz. 6 min. 30 rano pociąg pospieszny, o godzinie 12 minut 15 po południu i o godzinie 11 min. 10 w nocy pociąg mieszany.

Do STANISŁAWOWA na Stryj, rano godz. 7 min. 4 pociąg mieszany, wieczór o godz. 7 min. 10 pociąg omnibusowy i o godz. 1 min. 25 po poł. pociąg lokalny Lwów-Stryj.

Przychodzą do Lwowa:

Z PODWOŁOCZYSK: na dworzec Podzamecze o godz. 10 min. 13 wieczór pociąg pospieszny, o godz. 2 min. 28 rano i o godz. 3 min. 42 po południu pociąg mieszany.

Z CZERNIOWIEC: o godz. 10 min. 6 wieczór pociąg pospieszny, o godz. 3 min. 35 rano i o godz. 3 min. 52 po poł. pociąg mieszany.

Z PODWOŁOCZYSK: na dworzec główny lwowski o godzinie 10 min. 26 wieczór pociąg pospieszny, o godz. 12 min. 57 w południe pociąg kurjerski, o godz. 3 min. 5 rano i o godz. 4 min. 10 po południu pociąg mieszany.

Ze STANISŁAWOWA: na Stryj, rano o godz. 8 min. 20 pociąg omnibusowy, wieczorem o godz. 8 min. 32 pociąg mieszany i o godz. 10 min. 56 przed poł. pociąg lokalny Lwów-Stryj.

Z KRAKOWA: o godz. 5 minut 36 rano pociąg pospieszny, o godzinie 5 minut 22 po poł. pociąg kurjerski, o godz. 9 minut 27 wieczór pociąg osobowy, o godz. 11 min. 33 przed południem pociąg mieszany.

Na sprzedaż majątek ziemski.

W powiecie horodeńskim, nad Dniestrem, przy muirowanym gościńcu, dwie godziny jazdy od stacji kolejowej odległy. Obszar cały 750 morgów. Z tego 610 morgów najlepszej pszennej gleby, 50 morgów lasu, 100 m. suchych pastwisk. Dochód z propinacji 160) zlr. w. a. Budynki gospodarskie przeważnie muirowane w dobrym stanie, dom mieszkalny świeżo restaurowany. Sprzedany może być zarazem zbiór tegoroczny i inwentarze. Pośrednictwo wykluczone. Bliższej wiadomości udziela właściciel pod adresem E. poste restante Niezwiska. [303]

Z a b o r z e

w powiecie Rawskim

ówierć mili od dworca kolei Jarosławsko - Sokalskiej w pszennej glebie, obejmującej 550 morgów roli 100 morgów łąk, 120 morgów pastwiska, skomasowanych wraz z propinacją i odpowiednimi budynkami jest z wiosną 1885 roku do wydzierżawienia.

Bliższe szczegóły u właściciela mieszkającego w Holcu. Poczta Rawa ruska. Wszelkie pośrednictwo wykluczone. [308]

NIEMA JUŻ MOLI!

bo Fenilin jest niezawodnym i wypróbowanym środkiem do wytepienia moli wraz z zarodkami.

Flakon 60 ct.

Papier ochraniający

futra, suknie, książki i t. p. przedmioty od moli.

Sztuka 3 ct.

Ziółka antymolowe

są nieocenionym nabytkiem do przechowania większych ilości sukien.

Kilo 3 zł.

Wreszcie Piżmo, Kamfora, Paczula, Olej terpentynowy, Naftalina, są do nabycia

w dowolnej ilości

w Fabryce chemiczno-kosmetycznej

J. IHNATOWICZA

ul. Kopernika l. 3 we Lwowie,

w Krakowie (Sukiennice l. 20).

(147)

20 procent za maszynę do szycia.

72 pejsatych agentów ugania przez cały rok po kraju i oferuje naszej łatwowiej publiczności maszyny do szycia na raty, blagując przytem swoim żargonem, że to są maszyny oryginalne amerykańskie i że te maszyny otrzymały na wystawie amsterdamskiej dyplom honorowy itd.

Wszystko to fałsz i biaga!

Ala dlaczego ci ajenei tak gorliwie uganiają po kraju i tak blagują? — bo dostają za to 20 procent od tej kwoty, którą im na rewersie za maszynę podpisano. Proszę policzyć ile procentu płaci nasz biedny kraj tylko samym agentom maszynowym?

Rachunek prosty. Jest ich 72, każdy agent sprzedaje rocznie swoją blagą co najmniej 50 maszyn, przeciętna kwota sprzedanej maszyny 60 zlr., z tej kwoty otrzymuje agent 20 procent.

Pamiętaj szanowny czytelniku, że tylko ta firma może płacić agentowi 20 procent, która daje nadzwyczaj liche maszyny za grube pieniądze.

Ażby raz położył koniec takiemu straszemu wyczyskaniu naszej publiczności, postanowiłem od nowego roku trzymać na składzie 3 gatunki maszyn do szycia Singera, t. j.: z 3 różnych fabryk, po cenach następujących:

Maszyny Singera nożne z najnowszymi ulepszeniami po 68, 55 i 45 zlr.

Maszyny Singera ręczne po 48 i 38 zlr.

Raty tygodniowo 1 zlr., miesięcznie 4 zlr., kwartalnie 12 zlr., gotówką zaś o 10 proc. taniej.

Gwarancja 5 lat.

W obec nowej ustawy przemysłowej, która właśnie weszła w życie, wszelka ze strony agentów przyobiecywana gwarancja i naprawa ustaje.

(14)

Józef Iwanicki

mechanik i właściciel handlu maszyn
Lwów, hotel Zorza.

MASZYNY DO SZYCIA SINGERA

otrzymały na wystawie powszechnej

w Amsterdanie

pierwszą i najwyższą nagrodę

dyplom honorowy.

Tak więc i teraz uzyskają wysokie zasługi te maszyny najświetniejsze uznanie, podobnie jak na wszystkich dotychczasowych wystawach powszechnych w Wiedniu, Paryżu, Filadelfii, gdzie po bezstronnem zbadaniu udzielono oryginalnym maszynom Singera najwyższych odznaczeń. Pomimo tego usiłują niektórzy handlarze przedstawić oryg. maszyny do szycia Singera w złym świetle, a dla osiągnięcia tego celu uciekają się wprost do kłamstwa, twierdząc bowiem, że najwyższa nagroda w Amsterdanie nie została udzielona oryginalnym maszynom do szycia Singera. Ze te twierdzenia są kłamliwe i tylko konkurencyjną zawiścią dyktowane. dowodzi najlepiej następujący wyciąg z urzędowej Amsterdamskiej listy udzielenych nagród:

Zjednoczone Stany Ameryki północnej (strona 27).

Nr. 5703 The Singer Manufacturing Co. Dyplom honorowy, I. nagroda.

N i e m e y (strona 26)

Nr. 2320 FRISTER & ROSSMANN Medal złoty, tylko II. nagroda.

Originalnych maszyn do szycia Singera dostać można we Lwowie wyłącznie ulica Kopernika liczbą 2.

Ostrzeżenie się zaś przed wszystkimi innymi poleceniami pod nazwą „SINGERA“.

GENERALNA AJENCJA THE SINGER MANUFACTURING CO. NEW-YORK

G. NEIDLINGER, Lwów, ul. Kopernika l. 2.

W księgarni

SEYFARTHA i CZAJKOWSKIEGO
we Lwowie

nabyć można nową powieść

ZŁAMANY A NIEUGIĘTY

przez

Marję Grochowalską

Cena 85 centów. 9147

Założone w r. 1858 pierwsze austriackie

Biuro anonsów A. Oppelik

Wiedeń, miasto, Stubenbastei Nr. 2.

poleca się do załatwiania wszelkiego rodzaju anonsów dla wszystkich krajowych i zagranicznych dzienników.

Za rzetelne i szybkie wykonanie wszystkich zamówień poręcza, ogólnie za pewną uznaną i najstarszą firmą tego rodzaju w Austro-Węgrzech. (109)

Cenniki i kosztorysy gratis i franko.

Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie

Stowarzyszeniu zarejestrowane z ograniczoną poręką (zastępstwo Banku krajowego) przyjmuje wkładki oszczędności, oprocentowując je w stosunku po 5% rocznie, stałe zaś lokacje po 6%

Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe znajduje się w lokalu Rady powiatowej Lwowskiej, ulica Akademicka nr. 11 na dole (obok kasyna mieszczącego)

Lwów, w kwietniu 1884.

DYREKCJA.

KANTOR WYMIANY
c. k. uprz. galic. akcyjnego
BANKU HIPOTECZNEGO

kupuje i sprzedaje
WSZYSTKIE EFEKTA I MONETY
pod warunkami najprzystępniejszymi.

(20) **5% Listy hipoteczne**
jako też

5% Premiowane Listy hipoteczne
które według prawa z dnia 1. lipca 1868 r. (Dz. p. F., XXXVIII. Nr. 93.) i najwyższego post. z dnia 17. grudnia 1871. r. mogą być użyte do lokowania kapitałów funduszowych, pupilarnych, kaucyj małżeńskich, wojskowych, na kaucje i wadja

są w tymże kantorze do nabycia.

Wszystkie polecenia z prowincji wykonują się bezwzględnie po kursie dziennym, bez doliczenia prowizji.

**GALICYJSKI
BANK KREDYTOWY**

we Lwowie
przy ulicy Jagiellońskiej liczb. 3.
wydaje następujące

asygnaty kasowe

4 1/2% płatne w 60 dni po wypowiedzeniu i
4% „ 30

Lwów dnia 1 Stycznia 1884.

(16) **Dyrekcja**

ST. MARKIEWICZ

we Lwowie 1 42
poeca i rozseta pocztą franco

KAWY	
w dobrym gatunku w woreczkach 5 kilowych po:	
RIO zółta pospolita	zł. 6-40
SANTOS zółta czyste zdrowo ziarna	6-80
COLOMBA zółta, duże ziarna	7-20
DOMINGO blade, dobra w smaku	7-60
PORTORIKO zielona, wcale dobra	8-—
MALABAR perłowa	8-40
LAGUAYRA zielona dobra i aromatyczna	8-80
KUBA ciemno-zielona i mocno aromatyczna	0-—
CEYLON plantacyjna drobniejsza	9-60
CEYLON plantacyjna grubsza szlachetna	10-40
HONDURAS zielona, bardzo dobra, gruba	10-—
JAMAJKA zielona, szlachetna aromatyczna	10-40
JAWA biała, aromatyczna słaba zółtawa	10-—
MOKA arabska smarotniya 1 czna	10-—
PERŁOWA CEYLON szlachetna w smaku	10-40
MENADO brunatna najszlachetniejsza	10-80
ST. JAGO di CUBA zielona najszlachetniejsza	10-80

BIURO WYWIADOWCZE

J. BIRKLEGO

we Lwowie, Rynek Nr. 26.

(34) dostarcza

kucharki, pokojowy, panny służące, stróżów domowych i w ogóle wszelką potrzebną służbę do miasta i na prowincję.

L. 127221883

Ogłoszenie.

Wody mineralne Krynickie należące do szczerw żelazistych i ze swej skuteczności w różnych słabościach powszechnie znane, utrzymuje w Ciechoeinku Gabczyński, w Husiatynie Friedman, w Jarosławiu Wislocki, w Kijowie Marciniczyk i Seidl, w Krakowie Goldwasser, Hawelka, Wentzl, we Lwowie Goldbaum, Mikolasch, E. Mendrochowitz, w Przemyśle Kozłowski, w Tarnopolu Jamrógiwicz, w Tarnowie Traun, w Warszawie Heinrich, Lilpopp, Kucharzewski, Ziemieński, w Wiedniu Mattoni, w Wilnie Gruszewski.

Brozury i wyjaśnienia udziela na żądanie bezpłatnie c. k. Zarząd zdrojowy w Krynicy. [250]

Morszyn

Zakład kąpielowy, solankowo-borowinowy i hydroterapeutyczny,

wzięty w dzierżawę przez podpisanego do Towarzystwa lekarzy galicyjskich, odnowiony i na świeżo urządzony w roku bieżącym. **otwarty jest od 20 maja.** Kąpiele solankowe i borowinowe, hydroterapia, leczenie klimatyczne i dyetetyczne. Mieszkania suche, piękne umeblowane, łazienki opalne osobne dla mężczyzn i kobiet, — sala do zabaw z fortepianem, kręgielnia i gimnastyka i pyszny park szpilkowy do przechadzek.

Kuchnia dla gości kąpielowych we własnym zarządzie; restauracji publicznej Zakład nie posiada. Przyjęcie za porozumieniem listownym tylko leczących się. — Ceny umiarkowane. Stacja kolei Albrechta, poczta i telegraf w miejscu. Bliższych objaśnień udziela.

Dr. Aleksander Medwey
lekarz i kierownik Zakładu.

[287]

XXXXXXXXXXXX

„SIRIUSZ“

SKŁAD KAWY we LWOWIE

Chorażczyzna 1. 22 na dole.

(ARTUR KOŚCICKI)

sprzedaje dla tego dobrą i wydatną kawę tak tania, albowiem sprowadza takową bezpośrednio od producentów z południowej Ameryki, gdzie lat pięć bawił i osobiście zawiązał stosunki. [236]

Kosztuje we Lwowie

1 kilo złr. 1 50, 1-55 i 1-60.

Na prowincji

4 1/2 kilo 7 złr. 70 ct. 8, i 8-20 ct.

franco.

Co miesiąca świeży transport.

XXXXXXXXXXXX

Ogłoszenia drobne mogą być z adresem lub bez niego i tylko dzień po dniu podawane. Wszelkich informacji dostarcza bezpłatnie Administracja ulica Akademicka 1. 3, od 8 do 12 godz. rano.

Drobne Ogłoszenia

Cena jednego ogłoszenia do 6 wierszy 20 ct.

Listy znaczone literami lub cyframi przyjmują się i wydają za okazaniem biletu inasertowego. Na żądanie Inseraty układa Administracja.

Doniesienia rozmaite.

Gruntownie, szybko, bez przerwy zatrudnienia i pod ścisłą dyskrecją leczy choroby syfilityczne i skórne, tudzież wszelkie następstwa nadużyte lat młodszych. Specjalista do chorób syfilitycznych i skórnych p. lekarz Medyc. Chirurg i Akuszer **Jan Kurpiel** przy ulicy Wałowej 1. 3. Ordynuje od godziny pół do 10, do 12 przed południem; od 2 do pół do 6 po południu. Zamiejscowem udziela rady listownie i wysyła lekarstwa. (1620)

Des demoiselles françaises qui se trouveraient sans place-peuvent trouver le logement et la table chez Marie Bruchon, rue Skarbowska nr. 37 Léopol. (629)

Willi z ogrodem w przyjemnej podkarpackiej okolicy nad rzeczką Wiarem, przy drodze położona otoczona szpilkowymi lasami, milę od stacji kolei Łupkowskiej Krościenko jest na czas letni lub całoroczny do wynajęcia. Górą otoczona okolica na wysokości 1700 stóp ponad powierzchnię morza wśród aromatycznych wyciepów leśnych, zastąpiona od ostrych wiatrów, czynią powietrze nadzwyczaj zdrowe, a rzeczne kąpiele w których przeważnie zawarte są żelazo i nadzwyczaj wzmacniająca i skuteczna na brak krwi i sił. Wszelkie wygody, mleko wprost od krow, żółta, nabiał, mięso, drób, zwierzyzna, wszelkie jarzyny i owoce, dzienniki, poczta i ekipaż do dostania w miejscu. Jest również obok willi położona oficyna z dwoma pomieszczeniami, każde o dwu pokojach z osobnym wejściem. Zgłoszenia przyjmuje Zarząd gospodarstwa mlecznego w Jureczkowie, poczta Krościenko przy Chyrowie. (725)

Posady i zatrudnienia.

Antoni Piwonka, znany od kilku lat i posiadający chlubne rekomendacje pp. lekarzy — kąpielowy, — poleca się szanownej publiczności do usług przy kuracji wodnej i nacieraniach. Zaskawę zgłoszenia przy ul. Rzeźbiarskiej 1. 5. [726]

Notariusz Dr. Wurst w Koszowie poszukuje na czas od 15. lipca do końca sierpnia b. r. substytutu. Reflektujący kandydaci zechcą zgłosić się niezwłocznie przy dołączeniu pierwopisów lub wierzitelnych odpisów wszystkich do wykonania substytucji potrzebnych dokumentów, jakoteż świadectwo z dotychczasowej praktyki. (720)

Zdolny rachmistrz i buchalter poszukuje posady w Galicji lub Król. Polskiem. Zgłoszenia przyjmują pod literami K. L. poste-restante Tarnoruda. (696)

Maturzysta ukończony ze szkół realnych i nauczyciel przy szkołach ludowych we Lwowie życzy sobie znaleźć miejsce na czas feryi szkolnych do udzielania nauk dzieciom na wsi lub w mieście. Zaskawę zgłoszenia w Administracji „Kurjera”. [730]

Kupno i sprzedaż.

Realność l. 116. star. 309, ulica Ryzakowska dom z 6 pokojami, piwnica studnia, 1. morg ogrodu, Bliższa wiadomość ulica Lindego Nr. 4. (704)

Kasy ogniotrwałe z amerykańskimi zamkami i zasuwami (Pasquillriegel) elegancko i wybornie wykonane, takie, jaką dostarczyłem dla Magistratu lwowskiego, sprzedają najtaniej. **Simon Degen** ul. Wałowa 1. 19 (624)

Realność składająca się z 2 domów parterowych w otwartym i zdrowym miejscu położona, z placem pod budowę, z dużym ogrodem z wszelkimi wygodami gospodarskimi za cenę 7.500 złr. jest zaraz do sprzedania. Wiadomość u właściciela na miejscu, ul. Piekarska liczb. 61. [348]

2 tokarnie wiedeńskie 1. zwykła i jedna do owalnego toczenia, mało używane są tania do sprzedania u A. Getritza rynek 1. 41. (724)

W Zielonem Machnowskim, tuż przy dworcu kolei Jarosławsko Sokalskiej, Zielone jest 120 morgów lasu sosnowego 60—80 letniego do sprzedania. Bliższe szczegóły u właściciela w Hołem, poczta Rawaraska. Wszelkie pośrednictwo wykluczone. [729]

W Stanisławowie przy ulicy Lipowej pod l. 55 1/2, jest realność z wolnej ręki bez pośrednictwa faktorów do nabycia. Takowa składa się: a) z dużego frontowego domu mieszkalnego, zawierającego 9 pokoi, dwie kuchnie, spiżarnię, strych i piwnicę. b) Z oficyn zawierających 5 pokoi, z budynekkiem pobocznym mieszczącym w sobie kuchnię, pokój dla służby, spiżarkę i drewnię. Przed domem znajduje się mały ogród. c) Z drugich mniejszych oficyn zawierających jeden pokój, kuchnię i sieni z komórką. d) Z budynku stajennego mieszczącego w sobie dwie stajnie, wozownię i komórkę na drzewo. e) Z budynku na Magazyn wraz ze stajenką na dwie krowy. f) Z większego około pół morga obejmującego ogrodu ze szparagarnią. Bliższą wiadomość udzieli właściciel mieszkający w oficynach pod b) opisanym l. 57. [721]

Mieszkania i sklepy.

1 pokój kawalerski na 3 piętrze do wynajęcia. Bliższa wiadomość w kantorze p. Arnolda Wernera ul. Sobieskiego 1. 3. [688]

2 pokoje i kuchnię w Hołosku Wielkim zaraz do wynajęcia na letnie mieszkanie. Bliższa wiadomość pod adresem Donajewski pocz. Zamarstynów. [698]

2 pokoje, nyża i kuchnia na 3 piętrze ul. Skarbowska 1. 4 od 15 lipca do najęcia. Bliższa wiadomość u dozorcę. [716]

2 pokoje frontowe na II piętrze ul. Dominikańska 1. 1 do wynajęcia od 1 lipca. — Bliższa wiadomość na dole w aptece. [710]

2 i 3 pokoje z kuchnią lub 5 pokoi z kuchnią i przynależnościami na 2 piętrze ulica Sapięhy 1. 5 od 1 lipca do najęcia. Na żądanie ogródek. (689)

3 pokoje z kuchnią zaraz do najęcia, przy ulicy Jabłonowskiej 1. 12. [708]

3 pokoje nyża, kuchnia na I piętrze zaraz do wynajęcia przy ul. Kurnickiej Nr. 3. Wiadomość u dozorcę. [702]

3 pokoje z kuchnią i ogrodem ul. św. Mikołaja 1. 5 od 1 lipca do najęcia. [693]

3 pokoje z balkonem, z przedpokojem, kuchnią i wszelkimi przynależnościami do wynajęcia od 1 lipca przy ul. Sykstuskiej 1. 62. (686)

5 pokoi z balkonem, kuchnią, strychem i piwnicą, na 1 piętrze, tudzież stajnia na parę koni i wozownia, przy ulicy Stryjskiej 1. 2B, każdego czasu do najęcia. Wiadomość u stróża. [717]

6 pokoi z trzema wchodami, kuchnią na I piętrze są do najęcia od 1 lipca w domu pod l. 11 ul. Akademicka. Wiadomość w miejscu. [694]

Na I. piętrze 6 pokoi, kuchnia, spiżarnia, pokoj osobny dla służącego od Igo Września do wynajęcia; wiadomość u właściciela na dole ulica Kurnicka Nr 5. A. (701)

Poszukuje się do wynajęcia od 1 sierpnia r. b. 1 pokój. Zaskawę zgłoszenia wraz z podaniem ceny przyjmuje Administr. Kurjera Lwowskiego pod značką L. 500. (728)

CALE I PIĘTRO. Wielki salon, 12 pokoi, kuchnia, 2 piwnice, stajnia i wozownia w domu l. 3 1/2, obok Banku hipotecznego są od 1 Października r. b. do wynajęcia. Bliższa wiadomość u dozorcę domu w podwórzu. (731)

Letnie pomieszczenie w Hołosku wielkim, składające się z 5 pokoi i jednego, sionki, ganku i kuchni, strychu i piwnicy; może być także do dyspozycji stajnia i wozownia, staw do kąpiel, las dębowy i szpilkowy do wynajęcia. To pomieszczenie może być i dla dwóch partij z meblami. Można mieć także i parę koni do dyspozycji lub jednokonkę. Bliższa wiadomość można poznać w dworcu na Wulce Kapitańskiej za rogatką Zamarstynowską. (697)

Mieszkanie do wynajęcia każdego czasu, składające się z 4 pokoi, kuchni, stajni, wozowni i wszelkich wygód wraz z umeblowaniem i pościelą, lub bez takowych. Wiadomość na miejscu: Ulica Węgierska Nr. 310 w Przemyśle. [705]

Na świeżem powietrzu w Brzuchowicach 1 mila do Lwowa między lasem szpilkowym gdzie oraz i staw do kąpania, są do wynajęcia dwa pokoje z kuchnią na 1 piętrze i na dole. Bliższa wiadomość w restauracji p. Fedorowicza ul. Dominikańska 1. 2. [651]

Z umeblowaniem w śródmieściu osobno lub razem, 1 albo 2 pokoje frontowe, z fortepianem, względnie także z przedpokojem i kuchnią lub bez takowych. Bliższa wiadomość u dozorcę domu l. 8 ul. teatralna (plac św. Ducha).

Do wynajęcia.

W domu Karola Wernera spadkobierców przy ulicy Czarneckiego 1. 12 obok gmachu c. k. Namiestnictwa zaraz na II piętrze. Salon o 4 oknach [3 do frontu], 2 pokoje o dwóch oknach, 1 pokój o 1 oknie, przedpokój, kuchnia, strych i piwnica. [597]

W Pastekach Zubrzeckich, 1.500 kroków od stacji Siechow, są do wynajęcia 2 pokoje z wiktem. [723]

Wydawca i właściciel: **Wojciech Mantecki.**
Redaktor naczelny i odpowiedzialny: **Rewakowicz Henryk.**
Drukarnia „Kurjera Lwowskiego“.